Brussel Stedenbouw en Erfgoed
Directie Cultureel Erfgoed
De Heer Thierry WAUTERS
Directeur
Kunstberg 10-13
B - 1000 BRUSSEL

Ref. DCE : CS/2283-0045
Ref. NOVA : /
Ref. KCML : GM/AH/JET20025_698_PROT_Lenoirstraat_96
Bijlage : /

Brussel, 26/10/2022

Betreft : JETTE. Ferdinand Lenoirsraat, 96. Afsluiting van het onderzoek voorafgaand aan de bescherming van de woning Crickx

Advies van de KCML

Mijnheer de Directeur,

Overeenkomstig artikel 225 § 2 van het BWRO en in antwoord op uw aanvraag van 11/10/2022, heeft de KCML tijdens haar zitting van 19/10/2022 de resultaten onderzocht van het vooronderzoek gevoerd tijdens de beschermingsprocedure van bovengenoemd goed en ***gunstig advies*** uitgebracht over de ***definitieve bescherming van de totaliteit van de woning Crickx***.

Inplanting van de woning en het atelier (© Bing), foto's van de voorgevel en archiefdocumenten gevoegd bij de aanvraag

Het beschermingsdossier betreft de persoonlijke woning van de glaskunstenaar Frans Crickx (1893-1979) uit Jette. Deze driegevelwoning werd ontworpen door architect Emile Devolder en gebouwd in 1933, enkele jaren nadat Crickx in 1927 achteraan hetzelfde perceel zijn atelier had gebouwd. Beide gebouwen vormen nog altijd één eigendom, maar inmiddels werd het atelier rond 2005 verbouwd tot eengezinswoning. Daarom werd uitsluitend het huis aan de straatzijde in aanmerking genomen voor de wettelijke vrijwaring.

COMMISSION ROYALE DES MONUMENTS ET DES SITES
BRUXELLES URBANISME ET PATRIMOINE
Arcadia (3e étage) – Mont des Arts, 10-13 – 1000 Bruxelles
www.crms.irisnet.be – crms@urban.brussels – 02/432.85.00

KONINKLIJKE COMMISSIE VOOR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN
BRUSSEL STEDENBOUW EN ERFGOED
Arcadia (3de verdieping) – Kunstberg 10-13– 1000 Brussel
www.kcml.irisnet.be – kcml@urban.brussels – 02/432.85.00

De architectuur van de woning valt op door de vrij strakke en gesloten behandeling van de gevels en door de imposante hoekerker op de eerste verdieping met glasramen in ruitmotief. Het interieur bleef in zeer goede staat bewaard. De vele glas-in-loodramen verwerkt in het buitenschrijnwerk en in het interieur zijn bijzonder opmerkelijk en vormen als het ware een staalkaart van de creaties van het atelier Crickx.

Op 1/06/2022 stelde de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de procedure in tot bescherming als monument van de totaliteit van de kunstenaarswoning.

De eigenaars deelden tijdens het vooronderzoek hun standpunt hierover mee per brief van 13/09/2022. Zij staan open voor de bescherming van de gevel en de nog bestaande glasramen, maar formuleren bezwaren tegen de bescherming van het huis in zijn totaliteit omdat die onverenigbaar zou zijn met de renovatiewerken van de woning: het verbeteren van de energieprestatie (de gevels isoleren en dubbele beglazing plaatsen), het moderniseren van de badkamer en de keuken en het verhogen de veiligheid (herstellen van de gevel en van het glas-in-lood).

De Commissie pleit voor een bescherming van de totaliteit van de woning. Niet enkel de buitenschil maar ook de oorspronkelijke organisatie en planindeling van het interieur alsook het binnen schrijnwerk, het vast meubilair, de glasramen en andere decorelementen zijn immers vrijwel intact bewaard. Een oplijsting van al deze oorspronkelijke interieurelementen zou in dat verband bij het beschermingsbesluit moeten opgenomen worden.

De KCML stelt vast dat de opmerkingen van de eigenaars kaderen in het uitvoeren van renovatie- en verbeteringswerken maar dat ze niet van die aard zijn dat ze de intrinsieke erfgoedkundige waarde zelf en het historisch, artistiek en esthetisch belang van het goed, zoals omschreven in het besluit van 1/06/2022, in vraag stellen. Ze is dan ook van mening dat de bescherming van de totaliteit van de woning gewettigd blijft. De beschermingsmaatregel sluit in geen geval werken uit die nodig zijn om het goed in stand te houden en te restaureren, noch om maatregelen voor te stellen om de energieprestatie en het comfort van de woning te verbeteren, in zoverre een goed evenwicht kan worden bereikt tussen de beschermingsmaatregel en de voorgestelde ingrepen.

Tijdens het vooronderzoek bracht het College van burgemeesters en schepenen van de gemeente Jette, in zitting van 16/08/2022, gunstig advies uit over de voorgestelde bescherming, maar vroeg de omliggende woningen op de nummers 92, 93, 95 en 101 uit de vrijwaringszone te weren.
Volgens de KCML is dit voorstel op erfgoedvlak ongegrond. Deze perimeter heeft namelijk tot doel de stedenbouwkundige context van de woning en meer bepaald de zichten op en vanaf dit erfgoed te vrijwaren en de panden die de gemeente uit de vrijwaringszone wenst te halen maken integraal deel uit van de onmiddellijke omgeving. Daarom vraag de Commissie de vrijwaringszone, afgebakend in het besluit van 1/06/2022, ongewijzigd te bevestigen in het definitieve beschermingsbesluit.

Samengevat bevestigt de KCML de historische, artistieke en esthetische waarde van de woning Crickx zoals beschreven in het besluit van 1/06/2022 en brengt ze een gunstig advies uit over de definitieve bescherming van de totaliteit van de woning met inbegrip van de voorgestelde vrijwaringszone.

Zij vraagt deze wettelijke vrijwaring door de Regering te laten bekrachtigen met een besluit tot definitieve bescherming.

Hoogachtend,

G. MEYFROOTS
Adjunct-Secretaris

C. FRISQUE
Voorzitter

Kopie : csmets@urban.brussels ; hlelievre@urban.brussels ; lleirens@urban.brussels ; crms@urban.brussels ; sthielen@gov.brussels ; wstevens@gov.brussels